

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

leden 2020

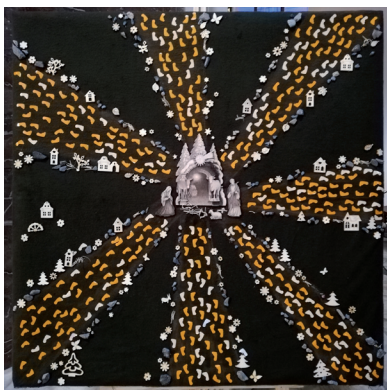
Ve správnou chvíli na správném místě

I letos nás už před začátkem adventu obchodníci začali lákat do obchodů pro zlevněné zboží, na náměstích vyrostly betlémy, v práci se začaly honit termíny a objevila se spousta úkolů, které je do Vánoc potřeba splnit. Co se však v tomto období dělo v naší farnosti? A kolika z těchto aktivit jsme se účastnili?

Prvního prosince byla i první neděle adventní, jak nám připomněly děti známou písničkou. Tuto neděli si také mnozí přinesli k požehnaní adventní věnce, na kterých jsme si postupně každý týden zapálili další svíčku. O. Josef nás v kázání vyzval k bdělosti. Také naši farnost tuto neděli navštívil svatý Mikuláš, který dal dětem za úkol, aby se každý večer s rodiči společně pomodlili u adventního věnce.

K přípravě na Vánoce jsme si mohli zakoupit průvodce adventem, který obsahoval text na každý den a z kostela jsme si mohli odnést na každý týden jeden úkol. Úkoly byly přitom různé. Někdo se měl zaměřit na pravidelné cvičení, jiný se modlil za světový mír a jiný neměl plýtvat s potravinami. Mnoho úkolů nebylo jednoduché ani přijmout, natož následně splnit.

I během letošního adventu jsme mohli každý den kromě středy zajít na roráty a užít si průvod ministrantů s lucerničkami a mši svatou ve ztemnělém kostele. K průvodu ministrantů se přitom s lucerničkou přidávaly i děti, díky jejichž účasti

Cesta do Betléma foto: Vít Horník

na rorátech a nedělních mších svatých přibývaly k Betlému směřující stopy na velké nástěnce vedle hlavního oltáře. Největší účast při rorátech přitom byla ve čtvrtek, kdy po mši následovala společná snídáně na faře.

Třetí neděli adventní jsme sice neviděli o. Josefa v růžovém ornátu, ale o to důrazněji nám o. Martin při kázání kladl na srdce, ať prožíváme zbývající dny do Vánoc s radostí. Ten stejný den jsme pak měli radost z rozsvícení stromu před farou. Při této příležitosti jsme si poslechli několik písní navčičených farními sbory a následně měli příležitost zajít na koncert manželů Graffových a adventní promluvu o. Bůžka.

Aktivitu, která nám měly pomoci připravit se na příchod Ježíše Krista, bylo tedy během letošního adventu v naší farnosti k výběru mnoho. Přitom, ať už jsme zapomínali postupně zapalovat jednotlivé svíčky adventního věnce, stíhali chodit na koncerty nebo se nám chtělo či nechtělo vstávat na roráty, Štědrý den tu byl, než jsme se nadáli. Mnoho z nás, nejen děti, přišlo oslavit narození Ježíška na dětskou mši svatou ve čtyři hodiny. Méně nás již bylo na půlnoční, kde nás při příchodu do kostela koledami vítal sbor mladých. Při mši jsme si užili zpívání koled s doprovodem orchestru a produkci chrámového sboru. Přitom zrovna na této mši svatě mluvil o. Martin Holík v kázání o tom, že je důležité, abychom tak jako pastýři v Betlémě byli ve správnou chvíli na správném místě.

Na Boží hod vánoční dopoledne bylo na výběr ze tří mší, kdy obzvláště účastníci půlnoční ocenili možnost přijít na mši v jedenáct hodin. Tuto mši navíc jako každý rok zpěvem koled doprovodily sboreček nejmenších dětí a sbor vedený L. Fialovou.

Zpívání nejmenších na první neděli adventní foto: Jakub Šebek

Slovo úvodem

Milí farníci,

každý začátek je (nebo může být) impulsem ke změně, k tomu, abychom něco ve svém životě změnili (samozřejmě k lepšímu). A jedním z takových impulsů je vstup do nového (kalendářního) roku. Oblastí, ve kterých bychom se měli snažit něco změnit, je jistě mnoho. Já bych byl rád, abychom jako jednu z důležitých složek našeho života považovali i naši farnost, abychom vnímali, že se tam skutečně setkáváme jednak s Bohem, ale i s druhými a cítíme se tam dobře.

Myslím si, že máme výbornou farnost. Neměli bychom „usnout na vavřínech“, ale snažit se stále růst v jednotě a lásce. Rád bych připomněl, že každý, opravdu každý z nás je ve farnosti důležitý. Farnost nestojí na faráři, ale na každém jednotlivém farníku. Každý z nás jsme spoluodpovědní za to, jaká naše farnost je a bude.

V souvislosti s tím se mi připomněla slova papeže Františka z letošního (vlastně už loňského) dubna, kdy mluvil o třech známkách zdárně fungující farnosti: „Řekl bych, že jsou tu tři signály, které poukazují na dobrý chod farnosti. Prvním je modlitba – když se modlí celá farnost, lidé se přicházejí do kostela modlit, a když se modlí také doma. Je třeba ověřit si, zda se modlíme či nikoli, protože modlitba proměňuje vše, aby se z farnosti nestal jakýsi „charitní supermarket“.

Dále láska vyjadřovaná skutky, péče o bratry, sestry a rodiny v nouzi, ale také pozornost vůči skrytým potížím, které se mnohdy ze studu neprojeví, avšak existují a je jich hodně. Třetím signálem je pasivní charita. Co to znamená? Vzájemnou lásku a absenci kritiky. Klepy jsou velmi vážnou chorobou a farnosti, kde se pomlouvá, se nedaří dobře.“

Osobně si myslím, že skutečně zásadní je první bod, a byl bych moc rád, kdyby se nám podařilo během tohoto roku v modlitbě alespoň o kousek „povyrůst“ a kdybychom do svých modliteb zahrnovali také naši farnost, i jednotlivé farníky. o. Josef Novotný

=gk=

Stalo se

Při sbírce na nový oltář se vybralo (k 20. 12. 2019) celkem již 435 624 Kč. Upřímný dík všem dárcům.

~

V neděli 8. 12. se konala sbírka na církevní školství, která vynesla 41 439 Kč. Všem, kteří přispěli, děkujeme.

~

Skauti a skautky opět během Štědrého dne roznegli Betlémské světlo do domácností.

~

Na Štědrý den 24. 12., před půlnoční mší svatou, zazněly v kostele koledy v podání chrámového sboru mladých. Při půlnoční mši svaté byla provedena Missa pastoralis in D pro sóla, smíšený sbor a orchestr od Františka Xavera Brixiho.

~

Na Boží hod 25. 12., při mši svaté v 11 hodin, pak zpívaly dětské chrámové sbory.

~

V pátek 27. 12. se uskutečnilo vánoční posezení pro seniory s již tradičním zpíváním koled.

~

Na svátek sv. Jana Evangelisty, v pátek 27. 12. při mši svaté, bylo žehnáno víno.

~

V neděli 29. 12. se při mši svaté konala obnova manželských slibů.

~

Děkujeme všem farníkům, kteří chystali snídani po rorátních mších svatých, a také dalším, kteří uklízeli a chystali kostel na vánoční svátky, připravovali vánoční liturgii, přispěli k hudebnímu doprovodu nebo se jakkoliv jinak zapojili k organizaci a průběhu Vánoc v naší farnosti.

Pokřtěni byli:

8. 12. Christian Ondřej Leder
21. 12. Jakub Jan Kubíček

Zesnuli:

6. 12. Eleonora Kuricová

Roráty

foto: Vít Horník

Graffovo kvarteto nám zahrálo o třetí neděli adventní

foto: Vít Horník

Proti plastu pro Mary's Meals

Milí farníci, jsme skupinka kamarádů z Masarykovy čtvrti. Chtěli bychom vám nabídnout možnost, jak podpořit neziskovou organizaci Mary's Meals a zároveň být trochu šetrnější k přírodě. Prodáváme ručně vyráběné pytlíky ze záclon na zeleninu, ovoce či cokoli jiného. Tím se snažíme snížit počty plastových tašek a igelitových sáčků, jež všichni tak hojně používáme. Pytlíky si můžete v určitém čase zakoupit v prodejně Brněnka na náměstí Míru nebo objednat prostřednictvím e-mailu. Vše ohledně prodeje si můžete přečíst na letáčku umístěném na nástěnce v kostele. Hlavní myšlenka organizace Mary's Meals je zajistit chudým dětem

v rozvojových zemích jedno vydatné jídlo denně. Podává se jim v místě jejich vzdělávání, aby školu mohly navštěvovat a získávat vědomosti, které potřebují k osvobození z chudoby. Mnozí z vás Mary's Meals jistě znají, další informace můžete nalézt na webových stránkách: www.marysmeals.cz.

Pokud by někdo chtěl rozšířit náš dobrovolnický tým, budeme moc rádi za pomoc s šitím pytlíčků i s jejich prodáváním. Také oceníme veškeré záclony, které už nepotřebujete a z nichž by bylo možné pytlíky vyrábět.

Děkujeme a přejeme požehnaný nový rok!

Anna Vichrová

Dívat se na druhé vcelku – adventní duchovní obnova farnosti

Vposledních dvou listopadových dnech loňského roku jsme měli nevšední příležitost duchovně se obnovit a společně se otevřít pro poselství začínajícího adventu. Slovem, radou a autentickým svědectvím života nás provázel jáhen Jan Špilar, člověk s cennými zkušenostmi nejen v kadeřnickém a maskérském oboru, ale především v duchovním životě a v prožívání vztahů.

Tématem, které propojovalo jednotlivé bloky, bylo hodnocení druhých (i sebe). Naší snahou by mělo být dívat se na druhé vcelku – tak, jak nás vidí Ježíš, tzn.

počítat s jejich slabostmi, ale i obdáváním, a vyhýbat se stěžování si, které špiní náš duchovní zrak, takže nevidíme na druhých to dobré.

Pro mne zvláště oslovující byla myšlenka přebývání Boha v každém srdci a znovuoobjevení pravdy, že skrze naslouchání svému srdci, které nelže, naslouchám Jemu, jenž touží, abych si Jej všimla, a proto se ozývá tlukotem.

Své rozjímání jsme mohli předkládat Pánu v adoraci a na závěr jsme od Něj do svých životů přijali svátostné požehnaní.

s. Alžběta

Zaznělo v kázání

Jde o to být v pravý čas na správném místě. Totiž nechat se vzbudit andělským zpěvem Sláva, pak neváhat a nocí a tmou utíkat tam, kde je světlo, a nechat se okouzlit tím, co vidí. Milí, pojďme tam!

(P. Martin Holík)

Bůh neodstraňuje z našeho života problémy, ale dává nám sílu je překonat.

(P. Josef Novotný)

Tomu, kdo se odmítá obrátit a činit pokání, Ježíš neodpovídá, tomu se nedává poznat. Kdo klade otázky, ale nedovoluje, aby sám byl tázán, kdo touží vědět, ale přítom odmítá změnit svůj názor, nedostane na své otázky odpověď.

(P. Josef Novotný) =jo=

Věděli jste, že...

...Týden modliteb za jednotu křesťanů se koná už 112 let? Bude opět v termínu 18.–25. ledna 2020 a texty pro něj připravili křesťani z Malty...

Představujeme bohoslovce Josefa Janouška

Během vánočních svátků i celého roku je možné si u oltáře všimnout mladého muže Josefa Janouška – bohoslovce z kněžského semináře v Olomouci. Pochází z Moravských Budějovic a je mu 30 let.

Jožko, čemu vděčíme, že Vás tu můžeme celkem často vidět?

V první řadě Boží prozřetelnosti. V druhé řadě potom mým představeným ze semináře a otci biskupovi Vojtěchovi. Trochu to rozvedu. Když jsem začínal první rok v kněžském semináři, zároveň v něm nastupoval nový představený – otec Pavel Stuška. A byl to on, který ihned v prvním roce ve své funkci rektora (toho, který má na starosti celý dům a naši formaci) zavedl tzv. praxe u mentora. Tyto praxe nás mají pastoračně připravit na naši budoucí službu tím, že budeme během roku trávit určitý čas u kněze (mentora) z naší diecéze. V jeho farnosti se máme blíže seznamovat s praktickými věcmi souvisejícími s kněžskou službou. Přidělení mentora probíhalo po domluvě představených s otcem biskupem. Já jsem byl přidělen otci Josefovi, a proto mě tu můžete vidět.

Nedá mi to se zeptat, jaký je o. Josef mentor? :)

No to je přece jasné! Otec Josef je 2P-2Z-1V.

Co to znamená?

Pozitivní, Poctivý, Zásadový, Zodpovědný, Vnímavý.

Co vše během Vašeho pobytu zde absolvujete?

Významná je účast na tom, co se právě ve farnosti odehrává. Někdy jedeme do lesa řezat stromky na vánoční výzdobu kostela, někdy zase vyrazíme na letní tábor. Cenná je pro mne zkušenost vidět, jak zde probíhají slavnostní bohoslužby a větší akce. Přece jenom farnost, ze které pocházím, je mnohem menší. Dále vše, co souvisí s přijímáním nebo přípravou na svátosti, vedení ministrantů, společenství mladých apod. Je tu ještě jedna podstatná věc. A to je fakt, že mohu vidět, jak žije kněz své kněžské povolání a svůj duchovní život v praxi během mnoha svých povinností.

Josef Janoušek

Znamená to, že jste asi už získal docela velký přehled o naší farnosti. Jak na Vás působí?

Působí na mě velmi dobře. Oceňuji, že různé aktivity ve farnosti jsou rozděleny mezi více lidí. Líbí se mi, že farníci mají smysl pro hudební povznesení liturgie, např. pěkné hudební a pěvecké doprovody během bohoslužeb nejen na vánoční svátky. Jsou tu mnohé skupiny, které se pravidelně setkávají, což není samozřejmé.

Kostel je podle mě pramenem života farnosti. Když lidé přistupují k oltáři, aby byli účastni nejsvětější oběti, a když přicházejí ke svatostánku, aby předkládali Bohu své záležitosti, je to znamení toho, že čerpají z tohoto pramene. Každé farnosti přeji, tedy i té vaší, aby svoji „závislost“ na tomto prameni neustále zvětšovala a aby vnímala kostel především jako posvátné místo pro setkání s Bohem.

Přibližte nám Vaši cestu do semináře, prosím.

To nebylo vůbec jednoduché. Moje představa o životě počítala se založením vlastní rodiny. Když jsem dokončil studium na Vysoké škole ekonomické v Brně, vážně jsem se rozhodoval, kam vykročit. Nastoupil jsem ještě do práce, pracoval jsem v Diecézní charitě v Brně, ale už během toho jsem se rozhodl pro kněžství a podal jsem si přihlášku do semináře.

Domnívám se, že správné rozlišení povolání a vykročení za ním předpokládá pár podstatných věcí, bez kterých je buď zcela nemožné, anebo alespoň vel-

mi těžké toto rozlišení učinit. A je jedno, o jaký druh povolání se jedná. Zmínil bych zejména tyto prvky: modlitba; život ze svátostí; duchovní vedení; odvaha nechat prostor Bohu, aby se vyjádřil.

Myslím, že mnohá tzv. pozdní povolání mají spoustu společných rysů. Jen se zeptejte o Josefa, jak to měl on.

Jak byste se charakterizoval?

Moc se neumím charakterizovat. Myslím, že jsem upřímný a hodný. Na druhou stranu tvrdohlavý. Raději bych vám doporučil, abychom si, až přijedu zase do vaší farnosti, společně popovídali. Potom si uděláte o mně obrázek sami.

foto: archiv

Jaký svatý Vás oslovuje a proč?

Otec Pio, Jan Pavel II., Pier Giorgio Frassati. Ale také jiní. Otec Pio tím, jak sloužil druhým jako trpící kněz. Jan Pavel II. svým nasazením pro pastorační působení, které bylo zakotveno v Kristu a Panně Marii. Pier Giorgio Frassati tím, že své mládí dal Bohu.

A spiritualita? Ke které máte nejbližší?

Jsou to především dva směry a uvedu je zde v pořadí, v jakém jsem se s nimi seznámil. Tím prvním je úcta k Panně Marii. Když jsem zjistil, jak velká je modlitba růžence, začal jsem více s Pannou Marií ve svém životě počítat. Druhým směrem je společenství, které se nazývá „Služebníci utrpení“ (italsky Servi della Sofferenza). Spiritualita tohoto společenství, ke kterému patřím, je velmi inspirována právě zmíněným otcem Piem a dala by se charakterizovat asi takto: ztotožnit se s postojem, s nímž Kristus objal utrpení, aby své bratry a sestry obdaroval svou útechou.

Na závěr nám prozrad'te, kdy nás opět navštívíte.

Na konci února, přesně 21.–23. 2. 2020.

Budeme se těšit. Děkuji za rozhovor a za všechny farníky přeji vše dobré, úspěšné studium a hodně Božího požehnání.

=jo=

Farní diář

6. 1.	Slavnost Zjevení Páně – mše sv. 7.00 a 18.00 hod. 19.15 hod. Tříkrálový benefiční koncert
12. 1.	10.10 hod. Začátek přípravy na 1. sv. přijímání
12. 1.	16.00 hod. Koncert CHSM USA + DNA
18. 1.	14.30–16.30 Setkání seniorů

Mše svaté od nás
přenášené Proglasem

6. 1. v 18.00 hod.
+ koncert 19.15–20.45 hod.

www.proglas.cz, tlačítko BOHOSLUŽBY

Děje se v diecézi

Farnost u sv. Tomáše v Brně vás zve na KURZ ALFA (12 večerů), který bude začínat 9. 1. 2020 ve čtvrtek v 19 hodin na faře (Lidická 6). Zájemci z řad nevěřících, hledajících... se mohou hlásit na e-mailové adrese: alfautomaska@gmail.com.

Okénko do minulosti

Dnes se poohlédneme po dějinách a působení augustiniánů v našem městě.

Opatství sv. Tomáše v Brně

Řád augustiniánů (OSA) vznikl ve 13. století. V tomto století byly založeny první kláštery augustiniánů-eremitů (poustevníků) i v Čechách a na Moravě. Klášter augustiniánů na Moravském náměstí v Brně vznikl v polovině 14. stol. zakládací listinou markraběte Jana Jindřicha, který klášteru současně daroval pozemky v okolí Brna a osvobodil jej ode všech daní. Vybudování kláštera a kostela podporoval i Karel IV. Kromě finanční pomoci věnoval augustiniánům vzácný a dodnes uctíváný obraz Panny Marie Svatotomské. Ve středověku se klášter stal významným duchovním střediskem. Husitské války a obléhání města Švédy však vykonaly své. Postupná obnova kostela a kláštera trvala až do poloviny 18. stol. (Když byly budovy vysvěceny, papež Benedikt XIV. udělil převoru kláštera titul opata. Augustiniánské opatství v Brně je tak jediné na světě).

Ze svého díla se řeholníci dlouho netěšili. Výnosem císaře Josefa II. museli budovy opustit a přestěhovat se v roce 1783 na Staré Brno do zrušeného kláštera cisterciáček. Čekaly je další opravy a úpravy. Trvaly až do poloviny 19. stol. Klášter se

stal sídlem vědy, řada členů byla ve svém oboru významnými odborníky. 20. století už klášteru příliš nepřálo: „Laicizace kulturního a vědeckého dění i šíření nových myšlenek a filozofických proudů vedly ke ztrátě výjimečného postavení kláštera...“

Farnost Staré Brno

Farní obvod, který příslušel k římskokatolické faře na Starém Brně, spravované augustiniány, byl velmi obsáhlý. Kromě připojení fary sv. Václava na Vídeňské ulici k obvodu patřilo Staré Brno s ulicemi Pekařská, Úvoz, Hlinky, Pisárky, obce Bohunice a Lískovec. Při sčítání lidu v roce 1926 se v tomto farním obvodu hlásilo k římskokatolickému vyznání 22 140 obyvatel. Pro srovnání: k církvi československé se přihlásilo 1207 obyvatel, k českokobratrské 561, k německé evangelické 630, obyvatel bez vyznání 1025, židovských 714, jiných 122. Na počátku 20. stol. do kompetence augustiniánů kromě toho spadaly i nemocnice, ústavy, nově vznikající kaple a další kostely ve farnosti. Zajistit tak obsáhlou duchovní správu bylo velmi obtížné. Proto snaha augustiniánů farnost zmenšit vedla k rozhodnutí postavit na vzdálenějších místech farního obvodu kostel a zřídit zde samostatnou faru. (Srov. Svatý Augustin..., str. 39–45)

Stanislava Trumpešová

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Hlavní oltář neboli Svatostánek

Dnešním číslem se počíná série krátkých článků o liturgickém vybavení a umělecké výzdobě kostela sv. Augustina. Zastavíme se u oltářů, obrazů, sochařské a kovotepecké výzdoby i bohoslužebného náčiní.

Prvním naším zastavením bude původní hlavní oltář. Stejně jako celý kostel byl navržen v první polovině 30. let 20. století architektem Vladimírem Fischerem. Byl přizpůsoben předkoncilní liturgii, kdy byl kněz při proměňování otočen zády k lidem.

V souladu s funkcí jednotlivých částí je oltář uspořádán stupňovitě. Sestává tedy z obětního stolu a dva protáhlé schůdky, určené pro výzdobu svícny či květinami, tvoří spojení s vygradovanou středovou osou, obklopenou z obou stran mramorovými křídly. Přírodní kresba šedých žilek na bílých mramorových blocích – spolu se zlatým olemováním – nahrazuje

malbu či sochařskou výzdobu, čímž byl oltář moderní nejen v době svého vzniku. Protikladného efektu je dosaženo ve spodní části oltáře bílými žilkami na šedém mramoru.

Středovou osu tvoří pozlacený svatostánek, o něco užší skříňka na Písmo svaté (nyň se soškou malého Ježíše) a bronzový kříž s korpusem, který je dílem Josefa Axmana. Konstruktivistický prvek v souladu s architekturou i mobiliářem celého kostela představuje výrazný vysoký rám, který přestupuje před skříňku svatostánku. Tvoří obdobu betonového rámu kolem okna průčelí. Motiv se opakuje také u již zmíněné užší skříňky nad ním.

Pozlacená dvířka svatostánku jsou vespod ozdobena reliéfy řeckých písmen ΑΩ (alfa a omega) znamenající počátek a konec. Tento symbol, který najdeme ještě na mnoha místech v kostele, je mož-

no vyložit více různými způsoby; buď jako odkaz na Boha samotného, nebo na počátek a konec stvoření, nebo na narození a smrt člověka. Reliéfní výzdobu má svatostánek i v horní části. Najdeme zde do kruhů vepsané kříže a nad nimi na pravém křídle dvířek klásky (symbolizující chléb – Tělo Páně), na levém vinnou révu s hrozny (víno – Krev Páně). Oba reliéfy mají vztah k slavení mešní liturgie i k textu Nového Zákona o ustanovení eucharistie, jenž je pronášen při proměňování.

Barevně kontrastní k oltáři jsou tmavě hnědé mramorové desky s narůžovělým nádechem, kterými je obložen půlkruhový presbytář, jakož i mezilodní pilíře. Desky, které lomí i odrážejí světlo, vytvářejí v presbytáři efektně působící strukturu upomínající na obložení starověkých staveb.

Jana Osolobě

Augustin • 5. ročník, číslo 43. • Datum vydání: 5. ledna 2020 • Další číslo vychází 2. 2. 2020 (uzávěrka 24. 1.).

Vydává Římskokatolická farnost u kostela sv. Augustina, náměstí Míru 377/7, 602 00 Brno.

Redakce: Klára Havlíčková, Luboš Herz (korektor), Martin Holík (kaplan), Gabriela Klačková, Marta Laudátová, Lukáš Meduna (grafik), Josef Novotný (farář), Jaroslava Otradvocová, Magdaléna Šrubařová (šéfredaktorka).

www.augustinbrno.cz • e-mail: zpravodaj@augustinbrno.cz • Určeno pro vnitřní potřebu farnosti.

Přijímáme náměty a příspěvky do dalšího čísla zpravodaje. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit a upravovat.